

Szanowny Panie Marszałku,

Wysoka frekwencja wyborcza w ostatnich wyborach do Sejmu i Senatu oraz obserwowane od 15 października br. wzmożone zainteresowanie polityką, w tym obradami Sejmu, świadczy o ogromnej chęci obywateli i obywaterek aktywnego uczestniczenia w Życiu publicznym. Setki tysięcy Polek i Polaków zaangażowały się w przeprowadzenie wyborów – jako członkinie i członkowie obwodowych komisji wyborczych, czy w ich monitoring jako osoby zaufania oraz obserwatorzy i obserwatorki społeczne.

Obywateli i obywatelki do pracy w komisjach i w działania profrekwencyjne i kontrolne wyborów zapraszały i angażowały organizacje społeczne. Ich – nasza rola – nie kończy się w momencie ustalenia wyników głosowania. Działamy na rzecz transparentności i uczciwości wyborów rozumianych jako cykliczny proces.

Obok wyborców, jednym z głównych aktorów w tym procesie są jego organizatorzy, w tym Państwowa Komisja Wyborcza (PKW). Pełni ona zdecydowanie najważniejszą rolę w organizacji i przeprowadzeniu wyborów w Polsce. To w jaki sposób wywiązuje się ze swoich zadań, ale również to jak postrzegani są przez wyborców jej członkowie przekłada się na zaufanie obywateli do uczciwości procesu wyborczego. Wierzmy, że otwartość i transparentność są najlepszą podstawą zaufania.

Niestety, brak transparentności jest jednym z głównych wniosków, jakie w swoich wstępnych ustaleniach przedstawiła misja obserwacyjna OBWE/ODIHR na wybory parlamentarne 15 października 2023. Niezależni obserwatorzy wskazali, że „administracja wyborcza działała sprawnie, ale jej procesy decyzyjne nie były transparentne”. Transparentność powołania członków PKW jest tym bardziej istotna, że wprowadzone od 2018 roku zmiany w Kodeksie Wyborczym spowodowały odejście od sędziowskiego charakteru Komisji.

W związku z powyższym jako organizacje społeczne działające na rzecz integralności wyborów, transparentności życia publicznego oraz angażowania obywateli w Życie społeczne, **apelujemy do Pana Marszałka o opóźnienie zaplanowanego na dzień 21 grudnia b.r. głosowania nad wskazanymi przez kluby parlamentarne kandydaturami na członków PKW i zorganizowanie w Sejmie wysłuchania obywatelskiego. Wysłuchanie** byłoby okazją do poznania przez obywateli poglądów kandydatów na kluczowe kwestie związane z jakością procesu wyborczego w Polsce, w tym dostępności głosowania dla różnych grup wyborców, równości głosu oraz równości szans wyborczych.

Podobną formułę wysłuchania obywatelskiego – konferencji z udziałem kandydatów zaplanował Pan Marszałek w kontekście wyboru Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. W wystosowanym w tej sprawie liście do organizacji społecznych, Szef Kancelarii Sejmu, Pan Jacek Cichocki stwierdził, że „[debata] wyznaczy nowy standard publicznych konsultacji i merytorycznej dyskusji w toku procedury wyboru na kluczowe stanowiska publiczne.”

Liczymy na to, że ten nowy standard wysłuchania publicznego zostanie zastosowany również do tak ważnej i wpływowej instytucji jaką jest Państwowa Komisja Wyborcza.

Z wyrazami szacunku,

Fundacja Odpowiedzialna Polityka

Akcja Demokracja

Fundacja „ Busola Inicjatyw Pozarządowych”

Fundacja CEE Digital Democracy Watch

Fundacja Edukacji i Aktywizacji Społecznej

Fundacja Forum Konsumentów

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Kongres Obywatelskich Ruchów Demokratycznych

Fundacja Widzialne

Fundacja Wolne Sądy

Fundacja Wolności

Instytut Spraw Publicznych

Komitet Obrony Demokracji

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Otwarta Rzeczpospolita - Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Stowarzyszenie 61 // MamPrawoWiedziec.pl

Stowarzyszenie KOD UK

Stowarzyszenie "Mówię Sprawdzam"

Stowarzyszenie Obserwatorium Wyborcze

Stowarzyszenie Rozwoju Inspiracje